

Előterjesztés
a Képviselő-testület 2022. november 24-én tartandó ülésére

Tárgy: Javaslat Polgár Város Önkormányzatának 2018-2023. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára
Előterjesztő: Tóth József polgármester
Előkészítő: dr. Sivák Anita jegyző
Andorkó Mihályné irodavezető
Tóthné Gál Judit vezető-tanácsos
Véleményező: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság
Polgári Időügyi Tanács
Ügyiratszám: I/9773-2/2022.
Melléklet: Helyi Esélyegyenlőségi Program (elektronikus formában)

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése szerint, a települési önkormányzat ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A Képviselő-testület 2018. évben a 85/2018. (VII.26.) sz. határozatával fogadta el Polgár Város Önkormányzatának 2018-2023. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A programban megfogalmazott középtávú célok intézkedési határideje: 2022. június 30-a volt. A felülvizsgálat érdekében megkerestük a program összeállításában érintett szervezeteket, intézményeket, Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központját, a Napsugár Óvoda és Bölcsődét, a Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskolát, a Berettyóújfalvai Szakképzési Centrum Polgári József Attila Szakképző Iskolát, a Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzatot, a Polgári Időügyi Tanácsot, hogy az eltelt időszak változásairól, eredményeiről, a kitűzött célok megvalósulásáról tájékoztatást nyújtsanak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata kapcsán elmondható, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló, a módszertani útmutató, az intézményektől kapott beszámolók, önkormányzati adatgyűjtés alapján aktualizálásra kerültek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program középtávra kitűzött intézkedései és céljai célcsoportonként:

1. Célcsoport: Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés: Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése

Cél: Életvezetési problémák beazonosítása, célcsoporttal való együttműködés, kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése

2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030). Fő célkitűzése a szegénység csökkentése, a roma és nem roma népesség közötti különbségek csökkentése a legfontosabb szegénységi és társadalmi mobilitást meghatározó mutatókat tekintve.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Polgár Város Önkormányzata folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, hiszen ezeken keresztül tudunk minél több személyt bevonni, pénzügyi, családtervezési és életvezetési tanácsadásokat, adósságkezelési tanácsadást szervezni.

Elmondható, hogy a mélyszegénységben élőkkel/romákkal a Szociális Szolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálat tartja leginkább a kapcsolatot a szociális munka keretében. Ennek megfelelően folyamatos az életvezetési problémák beazonosítása, a kapcsolatfenntartás, és folyamatos a bevont személyek számának növekedése.

2. Célcsoport: Gyermekek

Intézkedés: Iskolai lemorzsolódások arányának csökkentése

Cél: Tanulást elősegítő fejlesztő motivációs programok kidolgozása, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása. Életvezetési programok szervezése szülők, gyermekek részére.

A Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskola tanulói létszáma tovább csökkent, az iskolás tanulók létszáma a 2022/2023-as tanév elején 359 fő volt.

A 2021/2022. tanév második félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya az 5-8. évfolyamon magas (30,6%) volt, azonban az előző évekhez képest az arány csökkenést mutat. Az első évfolyamra érkező – sokszor iskolaéretlen – gyenge képességű tanulóknak nehéz közepes feletti átlagot elérni. A folyamatos fejlesztés, felzárkóztatás eredményeként azonban sikerült csökkenteni a mutatókat.

A mulasztott órák száma évek óta magas, az egy főre jutó mulasztási órák száma 179, 65 óra. A hiányzások számának csökkentése érdekében az intézmény megtette a szükséges intézkedéseket.

A tanulói lemorzsolódás csökkentése, a szociális hátránnyal, tanulási nehézséggel vagy beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő gyerekek segítése érdekében 1-4. évfolyamon teljes egészében megvalósul az egész napos oktatás, a felső tagozaton délutáni foglalkozásokkal (tanulószoza, felzárkóztató foglalkozás, szakkörök, sportfoglalkozás) biztosítják a délutáni elfoglaltságot is. A tanórán kívüli foglalkozások mellett színházlátogatások, jutalom kirándulások, táncház, városi rendezvények színesítették a gyerekek szabadidős elfoglaltságát. A lemaradt gyermekek felzárkóztatásában nagy segítséget jelent az Ezüsthíd Tanoda működtetése.

A Berettyóújfalui SZC József Attila Szakképző Iskolában is tovább csökkent a tanulói létszám. A 2021/2022-es tanévben a tanulói létszám: 92 fő nappali tagozaton és 71 fő felnőttoktatás keretében (2021. október 1.). A hátrányos helyzetű tanulók létszáma 11 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma: 19 fő.

Az előző tanévhez képest nőtt a lemorzsolódás mértéke, amely 21,1 %. Legnagyobb mértékű a lemorzsolódás a felnőttoktatásban 29,7 %. Nappali oktatásban ez az arány kevesebb 14,1 %. A lemorzsolódás legfőbb okai: a tanulók gyenge tanulási motivációja; felkészültsége, és képességei; a sok hiányzás; a tanulók rossz szociális háttéré; magatartási problémák; a tanárok nem megfelelő módszertani felkészültsége. Felnőttoktatásban munkahelyi gondok, munkahelyváltás, munkaidő beosztás, gyakorlati munkahelyen felmerülő problémák miatt szakították meg tanulmányukat.

A szakképzésben tanulók végzettség nélküli iskola elhagyásának csökkentését célul kitűző korábbi projektben megvalósított tevékenységeket továbbra is működteti az intézmény.

Összességében elmondható, hogy mindkét intézmény az iskolai lemorzsolódások arányának csökkentését szem előtt tartva végzi tevékenységét: a tanulást segítő fejlesztő, motivációs programok kidolgozásával, egész napos oktatás megszervezésével, pályázati lehetőségek kihasználásával, közös programokkal. Sajnos a csökkenés nehezen érhető el a másik fél (tanulók és szülei) együttműködése nélkül, amely sok esetben komoly kihívást jelent az intézményeknek.

3. Célcsoport: Idősek

Intézkedés: Kiemelt figyelem az egyedül élőkre, prevenciós tevékenység.

Cél: Korosztályok közötti kapcsolatfelvétel, együttműködés

Polgár lakosságának elöregedése tovább folytatódik. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások, növekszik az özvegyek aránya, ezen belül a nők száma. Sok polgári idős ember marad magára, mert hozzátartozóik megélhetésük érdekében messze költöznek tőlük, emiatt jellemzően az önkormányzatra, a szociális intézményre hárul ezen idős emberek ellátása.

A lakossági szükségletek kielégítése, valamint a komplex ellátás minél tökéletesebb megvalósítása érdekében célszerű a bentlakásos intézményi elhelyezés létrehozása, mely növelhetné Polgár város lakosságának a megelégedettségét. Ennek létrehozása pályázati forrás nélkül lehetetlen, így az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít ennek feltérképezésére. Az EFOP-1.5.3-16-2017-00021 azonosító számú projekt keretében a helyi kisközösségek társadalom-szervező szerepének megerősítése érdekében a lakosság részére szűrőprogramok, tanácsadások megvalósítását vállaltuk, melyen nagy létszámban vettek részt idősek. Az idősek közösségben tartását, szellemi és fizikai aktivitásuk megőrzését, fejlesztését célzó programok keretében pedig gyógytorna lehetőségét biztosítottuk 2022 februárjától összesen 24 alkalommal (hetente egy alkalommal).

Az idősek nappali ellátása keretében az alapszolgáltatáson túl - igényeiknek megfelelően - az alábbi programokat szervezik az „aktív idősödés” biztosítása érdekében:

- színház - mozi látogatás, kirándulások megszervezése, lebonyolítása,
- hagyományőrző fesztiválok az amatőr csoportok fellépésének szervezése,
- igény szerinti rendezvényekre való felkészítés, műsorok összeállítása, betanítása.

4. Célcsoport: Nők

Intézkedés: Családbarát munkáltatói szemlélet kialakítása. Gyermekfelügyelet, óvodai nyitvatartásokhoz igazodó programok. A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása.

Cél: Foglalkoztatási programok nőket támogató eszközökkel (gyermekfelügyelet, óvodai nyitvatartásokhoz igazodó programok)

A köztudatból, és így a munkahelyekről is hiányzik a családbarát, a rugalmas munkaidő kifejezéseknek még az értelmezése is. A munkáltató elvárja, hogy a munkavállaló mindig a maximumot teljesítse, nem igazán van jelentősége annak, hogy esetleg milyen családi problémákkal kell megbirkózniuk a nőknek. Településünkön nem jellemző az ún. atipikus foglalkoztatás, sőt a környező városokban, munkahelyeken sem. Jó esetben megengedő akkor is a munkaadó, ha a gyesről visszatérő anyát először 4 órában foglalkoztatja, ezzel segítve a gyermek nevelési intézménybe szoktatását.

Kirívóan alacsony a kisgyermekes anyák foglalkoztatása. A három évesnél kisebb gyereket (is) nevelő nők foglalkoztatási rátája a kilencvenes évek közepe óta 10 százalék körül alakult, és a gyes, majd a gyed melletti munkavégzést lehetővé tevő szabályozás hatására is alig emelkedett.

A vezetővé válás (minél magasabb szinten, annál inkább) nehezen egyeztethető össze a családi élettel. Míg a férfiak mögött a házastárs (élettárs) és a gyerek(ek) erőforrást jelenthetnek, addig a nők esetében a „második műszak” erőforrást von el.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének, példamutatással tudja segíteni a tudatformálást és szemléletváltást, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Önkormányzatunk példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 2 nő található, a bizottságokban 2 nő. A

Hivatal középvezetőinek 100 %-a nő. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor 80 %-a nő.

5. Célcsoport: Fogyatékkal élők

Intézkedés: Fogyatékkal élők teljes esélyegyenlőségének támogatása. Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése.

Cél: szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása.

Polgár Város Önkormányzata önként vállalt feladatellátás keretében működteti a támogató szolgálatot. A támogató szolgálat által nyújtott szolgáltatások segítik a fogyatékkal élőket jogaik gyakorlásában az esélyegyenlőség célterületein. Az intézmény által nyújtott szállító szolgáltatás az igénybevevő fogyatékos személyek szállítási igénye alapján hozzáférést biztosít alapvető szükségleteket kielégítő szolgáltatásokhoz. Rendszeresen szállítjuk az ellátottakat egészségügyi-, közoktatási intézményekbe. A személyi segítség keretein belül jellemzően gondozási tevékenységeket, háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtást, közszolgáltatások igénybeviteléhez segítségnyújtást, ügyintézés, vagy megbízás alapján végrehajtott feladatokat végzünk.

A Támogató Szolgálat az intézmény szervezeti egységeként folyamatos, napi kapcsolatban áll az intézmény által nyújtott szolgáltatásokkal, valamint más települések szolgáltatói által biztosított alapszolgáltatásokkal. A feladatok így egymást kiegészítve, erősítve, komplexen működnek együtt a szolgáltatást igénybe vevő egyéni igényeinek megfelelően.

Új szolgáltatások nem kerültek kialakításra, bevezetésre. A Támogató Szolgálat infrastruktúrájának fejlesztése várható. 2023. évben új gépjármű beszerzése valósulhat meg egy megnyert pályázatnak köszönhetően.

A fentiek szerint a képviselő-testület határozatának megfelelően a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata megtörtént. A helyzetelemzés változásai az egységes szerkezetben átvezetésre kerülnek. Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint biztosítja a nyilvánosságot.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a település 2018-2023. időszakra vonatkozó Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát megtárgyalni, véleményével kiegészíteni és a határozati javaslatban foglaltakat elfogadni szíveskedjen.

Polgár, 2022. november 15.

Tisztelettel:

Tóth József
polgármester

...../2022. (XI. 24.) sz. határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a „Javaslat Polgár Város Önkormányzatának 2018-2023. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára” vonatkozó előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

- 1./ A képviselő-testület a program felülvizsgálata során a 2018-2023. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot elfogadja.

Határidő: 2022. november 30.

Felelős: polgármester, jegyző